

เปิดเอกสารลับ เหตุการณ์ 6 ตุลาจากการสลายตัวของCIA

มุมมองของ CIA ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในไทยหลัง 6 ตุลาคม 2519 รายงานและวิเคราะห์โดยกรกิจ ดิษฐาน

เอกสารเหล่านี้เคยเป็นความลับ ก่อนหน้านี้สามารถอ่านได้จากคอมพิวเตอร์ 4 เครื่องที่ตั้งอยู่นอกกรุงวอชิงตันดีซีเท่านั้น แต่เพราะองค์กร MuckRock ผลักดันให้เปิดเผยเอกสารลับตามกฎหมายเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น CIA จึงเผยแพร่ความลับเหล่านี้ในที่สุดเมื่อปี 2014 อย่างไรก็ตาม เอกสารที่ได้รับการเปิดเผยยังมีหลายส่วนถูกทาดำทับไว้เพื่อปกปิดข้อมูล

ต่อไปนี้เป็นมุมมองของ CIA ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในไทยหลัง 6

ตุลาคม 2519

จดหมายข่าวข่าวกรองแห่งชาติ (National Intelligence Bulletin) ในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ระบุว่า "ความรุนแรงปะทุขึ้นช่วงสั้นๆ ในช่วงเช้านี้ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งผู้ประท้วงรวมตัวกันต่อต้านการปรากฏตัวในประเทศไทยของถนอม กิตติขจร อดีตนายกรัฐมนตรี การต่อสู้ที่เกิดขึ้น เห็นได้ชัดว่าเกิดจากการกระตุ้นเร้าโดยนักศึกษาอาสาชีวิตติดอาวุธ ซึ่งมักถูกใช้งานโดยฝ่ายขวาอยู่บ่อยๆ เพื่อข่มขู่นักศึกษาหัวรุนแรง"

เอกสารวันที่ 6 ตุลาคม 2519 กล่าวต่อไปว่า "แม้ว่ากองทัพจะระวังตัวอย่างเต็มที่ มีการใช้กระบวนการมาตรฐานในช่วงที่เกิดความไม่สงบ กองกำลังตำรวจที่บุกเข้าไปในมหาวิทยาลัยเห็นได้ชัดว่าควบคุมสถานการณ์เอาไว้ได้ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจะยิ่งเพิ่มแรงกดดันให้นายกรัฐมนตรีเสนีย์ให้ตัดสินใจเกี่ยวกับถนอม แต่ข้อกล่าวหาเรื่องการหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นเหตุให้มีการจับกุมตัวผู้นำนักศึกษาหลายคน อาจทำให้ฝ่ายอนุรักษ์นิยมต่อต้านการกดดันให้ถนอมเดินทางออกจากประเทศ"

เอกสารวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ของ CIA ยังไม่ระบุถึงการยึดอำนาจในวันนั้นโดยพลเรือเอกสฤษดิ์ ชลออยู่ และยังคงคาดว่าหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมชจะยังเป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป ทว่า ในช่วงเย็นวันนั้น (เวลา 18.00 น.) ก็เกิดการทำรัฐประหารขึ้น และ CIA เพิ่งจะกล่าวถึงในวันรุ่งขึ้น แต่ด้วยความไม่ชัดเจนของสถานการณ์

ในวันที่ 7 ตุลาคม 2519 จดหมายข่าวข่าวกรองแห่งชาติระบุว่า "ยังไม่ชัดเจนว่าการยึดอำนาจกองทัพไทยวานนี้ เป็นการยึดอำนาจอย่างตรงไปตรงมา หรือเป็นนายกรัฐมนตรี (เสนีย์) ผู้วิตกและกังวลที่เชื่อเชิญ (ทหารเข้ามา)" ต่อมาข้อความทั้งย่อหน้า

ยาวๆ ถูกกลบไป และเมื่อข้อมูลปรากฏอีกครั้ง ก็เอ่ยถึงการจัด
องค์กรของคณะรัฐประหาร และ CIA ประเมินว่า กองทัพเชื่อจะได้
รับการสนับสนุน สถานการณ์ในกรุงเทพฯ วันนั้นสงบเงียบ CIA
ประเมินว่าพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ เอนเอียงมาทางสหรัฐ และเชื่อ
ว่าคณะรัฐประหารจะไม่ให้ความสำคัญกับนโยบายของรัฐบาล
เสนีย์ ที่หันไปสานสัมพันธ์ไมตรีกับเวียดนาม

ทั้งนี้ กองทัพสหรัฐเคยใช้ไทยเป็นฐานทัพ ในสงครามเวียดนาม แต่
เมื่อประสบความล้มเหลวในสงครามยึดเยื่อ สหรัฐจึงถอนกำลัง
ทหารออกไปจากเวียดนาม และถอนทัพจากไทยในปี 2518 -
2519 ทำให้รัฐบาลเสนีย์ตัดสินใจที่จะใช้วิถีทางการทูต โดย
ติดต่อกับเวียดนาม และได้ข้อตกลงว่าเวียดนามจะตั้งสถานทูตใน
ไทย แต่มาเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม และ "ขวาพิฆาตซ้าย" เสีย
ก่อน (นอกจากนี้ CIA ระบุว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ประสานงานกับ
เวียดนามและการถอนทัพสหรัฐออกไปจากไทย คือนายอานันท์
ปันยารชุน ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ได้ถูกส่งย้ายไปเป็น
เอกอัครราชทูตผู้แทนพิเศษ) เอกสารสรุปย่อให้ประธานาธิบดี
(The President's Daily Brief) วันที่ 8 ตุลาคม 2519 ระบุว่า
พลเรือเอกสงัดและคณะรัฐประหาร (คณะปฏิรูปการปกครอง
แผ่นดิน) พยายามเน้นย้ำว่า ทหารเข้ามาปูทางให้มีรัฐบาล
ประชาธิปไตยต่อไปในภายภาคหน้า แต่มีปัญหาเรื่องการหา
พลเรือนมาร่วมรัฐบาล ขณะเดียวกันรัฐบาลเวียดนามกล่าวหาว่า
"กองทัพไทยสมคบกับสหรัฐในการนำตัวเผด็จการกลับประเทศ
โดยวางแผนที่จะโค่นล้มรัฐบาลตามระบอบรัฐสภา รัฐบาล
เวียดนามเตือนว่า หากรัฐบาลใหม่ใช้นโยบายโปรสหรัฐ ก็จะมี
เผชิญกับผลลัพธ์ที่เลวร้าย"

เอกสารสรุปย่อให้ประธานาธิบดีวันที่ 11 ตุลาคม 2519 ระบุว่า
พลเรือเอกสงัด ชลออยู่หวังจะให้มีการตั้งรัฐบาลพลเรือนโดยเร็ว
เพื่อที่จะเบี่ยงความทะเยอทะยานของคนในกองทัพบางฝ่ายที่

อาจจะมึบบทบาททางการเมือง และในคณะรัฐประหารเอกก็มีเสียงเรียกร้องให้รั้งอำนาจทหารไว้นานกว่านี้ พลเรือเอกสงัดยังกังวลกับหัวหน้าพรรคชาติไทยในเวลานั้นและพันธมิตรของเขาในกองทัพว่าอาจวางแผนทำรัฐประหารซ้อน ทำให้ต้องวางกำลังตรวจตราในกรุงเทพฯ อย่างเข้มงวดเมื่อวันที่ 10 และในวันที่ 10 ยังเรียกเจ้าหน้าที่ทหารระดับสูงมาพบคณะรัฐประหาร เพื่อสอบถามเรื่องรัฐประหารซ้อน

สถานการณ์โดยรวมในกรุงเทพฯ สงบนิ่ง นักศึกษาที่ถูกจับไปเมื่อสัปดาห์ที่แล้วเริ่มได้รับการประกันตัวออกมา ฝ่ายซ้ายแตกแยกจนต่อไม่ติด และต้องลงไปปฏิบัติการใต้ดิน CIA ประเมินว่าภัยคุกคามที่ใหญ่หลวงที่สุดของรัฐบาลใหม่ คือความทะเยอทะยานของคนในกองทัพที่ไม่อยากจะสละอำนาจที่ได้มาเร็วเกินไป

ปรากฏในเอกสารวันที่ 12 ตุลาคม 2519 ว่า คือ พล.อ.ฉลาด หิรัญศิริ รองผู้บัญชาการทหารบก ที่ถูกปลดจากตำแหน่ง ฐานไม่มารายงานตัว และถูกสงสัยว่าจะทำรัฐประหาร (และในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2520 พล.อ.ฉลาด ก็ก่อกบฏขึ้นจริงๆ)

ถึงวันที่ 22 ตุลาคม 2519 เอกสารของ CIA ยังประเมินว่าภัยคุกคามของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินไม่ใช่ฝ่ายซ้ายหรือนักศึกษา แต่เป็นการชิงอำนาจกันเอง "คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเริ่มแสดงอาการของความไม่มีเอกภาพ สาเหตุหลักเนื่องจากการแทรกแซงของพล.อ.ยศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ที่ไม่อยากจะเสียอำนาจไป" และ "การตัดสินใจของสงัดที่จะตั้งรัฐบาลพลเรือนอย่างรวดเร็ว สาเหตุหลักก็เพื่อก่อกวนยศ" นอกจากนี้ CIA ประเมินว่า การตั้งนายอุปดิศร์ ปาจรียางกูร เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศก็เพื่อที่จะต่อให้ติดกับรัฐบาลสหรัฐ

ขณะที่พลเรือเอกส่งกำลังจัดการกับกลุ่มอำนาจในกองทัพที่เริ่มแตกแถว การจัดการกับฝ่ายซ้ายก็เริ่มหนักมือขึ้น

ย้อนกลับไปที่เอกสารวันที่ 11 ตุลาคม 2519 ยังระบุถึงการแต่งตั้งนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี โดย CIA ประเมินว่านายธานินทร์ "เป็นที่รู้กันว่าเป็นฝ่ายอนุรักษนิยมแต่ไม่มีแนวคิดฝ่ายขวาสุดขั้ว"

ในเอกสารวันที่ 22 ตุลาคม 2519 ระบุว่า "ในแถลงการณ์ครั้งแรกต่อประเทศ นายกรัฐมนตรีธานินทร์สนใจกับความหมกมุ่น 2 อย่างเป็นหลัก คือ (การปราบ) คอมมิวนิสต์และการคอร์รัปชัน และคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินก็เริ่มจับนักเคลื่อนไหวฝ่ายซ้าย ศักยภาพของฝ่ายซ้ายที่จะก่อปัญหาถูกจำกัดลงอย่างมาก แต่หากการปราบปรามกระทำหนักมือไป ก็อาจทำให้ประชาชนมีท่าทีต่อต้านรัฐบาลได้"

CIA บันทึกไว้ว่า การปราบปรามฝ่ายซ้ายประกอบไปด้วย การจับกุมผู้ที่สนับสนุนฝ่ายซ้ายและแนวคิดคอมมิวนิสต์ การกวาดล้างร้านหนังสือ และหน่วยงานด้านการศึกษาที่ตีพิมพ์หนังสือที่บ่อนทำลายสถาบันหลักของชาติ การปิดหนังสือพิมพ์และนิตยสารบางฉบับ รวมถึงฉบับที่สำคัญ CIA ระบุว่า การทารุณกรรมมีเพียงไม่กี่กรณี แต่อาจเปิดโอกาสให้กระทำการโดยพลการได้

"ในเวลานี้ การกวาดล้างได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชนพอสมควร ตอนแรกที่หวั่นเกรงกันว่าจะมีนักศึกษาและนักกิจกรรมในเขตเมืองจำนวนมากไปร่วมกับกลุ่มติดอาวุธในชนบท ดูเหมือนจะเป็นความกลัวเกินกว่าเหตุ แม้ว่าจะมีนักศึกษาไม่กี่คนที่มีรายงานว่าไปที่ลาวเพื่อรับการฝึก แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ที่มีความกระตือรือร้นทางการเมือง หันมาสนใจกับการสลัดตัวเองจากเรื่องการเมืองและเรียนต่อไป แทนที่จะหนีเข้าไปหาความลำบาก"

อย่างไรก็ตาม การประเมินของ CIA ผิดพลาดโดยสิ้นเชิง ทั้งในเรื่องนายธานินทร์ ภัยวิเชียร และนักศึกษาหนีเข้าป่า เพราะปรากฏว่ามีนักศึกษาแอบหนีเข้าป่ามากขึ้นในเวลาต่อมา จนกลายเป็นกำลังใหม่ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ประกอบกับรัฐบาลนายธานินทร์ใช้ไม้แข็งในการปราบฝ่ายซ้ายหนักมือขึ้นเรื่อยๆ ยิ่งทำให้ภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์รุนแรงยิ่งขึ้น

ในที่สุด พลเรือเอกสงัด ชลออยู่ก็ก่อรัฐประหารอีกครั้งเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2520 เพื่อล้มรัฐบาลนายธานินทร์ ภัยวิเชียร ที่จัดการกับฝ่ายซ้ายหนักมือเกินไปและล่าช้าในการปฏิรูป นายกรัฐมนตรีคนใหม่คือ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พร้อมด้วย พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ผู้บัญชาการทหารบก ได้ดำเนินนโยบายใหม่ในการจัดการปัญหาคอมมิวนิสต์ นั่นคือคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523

มีการออกกฎหมายนิรโทษกรรมและรับผู้ที่หนีเข้าป่ากลับมา ร่วมพัฒนาประเทศ ทำให้นักศึกษาที่หนีเข้าป่ากลับมายังบ้านเกิดเมืองนอนในที่สุด และถือเป็นจุดเริ่มต้นของจุดจบแห่งภัยคุกคามจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

อ้างอิง

เอกสารหมายเลข CIA-RDP79T00975A029400010010-4 (NATIONAL INTELLIGENCE BULLETIN)

เอกสารหมายเลข CIA-RDP79T00975A029400010012-2 (NATIONAL INTELLIGENCE BULLETIN)

เอกสารหมายเลข 0006466866 (THE PRESIDENT'S DAILY BRIEF 8 OCTOBER 1976)

เอกสารหมายเลข 0006466868 (THE PRESIDENT'S
DAILY BRIEF 11 OCTOBER 1976)

เอกสารหมายเลข CIA-RDP79T00975A029400010018-
6 (NATIONAL INTELLIGENCE BULLETIN)

เอกสารหมายเลข CIA-RDP79T00975A029400010036-
6 (NATIONAL INTELLIGENCE BULLETIN)